

תכנית להעצמה ולפיתוח של העיר טייבה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס ,

בהמשך להחלטת ממשלה מספר 957, מיום 24.11.2013, במסגרתה הוכרזה העיר טייבה כיישוב בעל עדיפות לאומית, ולנוכח מצבה המיוחד של העיר טייבה כמפורט בהחלטה האמורה, להפעיל בעיר טייבה תכנית ממשלתית ייחודית לשנים 2014-2017, בהתאם לעקרונות המפורטים להלן:

- א. העצמת האוכלוסיה האזרחית בעיר באמצעות שימוש בשורה של כלים לחיזוק החוסן האישי והקהילתי של תושבי העיר;
- ב. העלאת חוסנה הכלכלי והחברתי של העיר תוך שימוש בשורה של כלים לחיזוק עצמאותה הכלכלית של העירייה וההון האנושי בה;
- ג. יצירת תשתית תכנונית לפיתוח העיר והתמודדות עם תופעות הבנייה הבלתי חוקית; עקרונות אלו יבואו לידי ביטוי באמצעות הכלים שיפורטו להלן:

1. שיפור תשתיות פיזיות ותכנוניות

משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים

להורות לרשות המים לסייע בהסדרת נושא הביוב והמים בתחומים הבאים: הקמת מכון לטיהור שפכים דרום שרון מזרח ומימון פרויקטים נוספים בתחום הביוב והמים כפי שישוכם בין רשות המים, המינהל לפיתוח תשתיות ביוב שברשות המים ועיריית טייבה. לצורך פעילות זו יוקצה סכום כולל של 77 מלש"ח בפריסה על פני שלוש שנים וחצי (בכפוף ובהתאמה לזמינות הביצוע והשלמת ההתקשרויות הנדרשות) מהמקורות הבאים:

א. משרד האוצר יעביר לרשות המים סכום של עד 25 מלש"ח למימון השתתפותה של טייבה בבניית המט"ש (בכפוף לאומדן התכנית ותוצאות המכרז בהתאם לחלוקה שתקבע). בנוסף, יקצה המינהל לפיתוח תשתיות ביוב שברשות המים סך של 30 מלש"ח מתקציבו לקידום פרויקטי ביוב בעיר אשר יובצעו באמצעות גוף אשר יוסמך על ידי רשות המים לעניין זה.

ב. נוכח חשיבות המט"ש להמשך פיתוח טייבה וישובי האזור ונוכח הסכנה הבריאותית והסביבתית הצפויה עקב אי הרחבתו, יוקם צוות בראשות מנכ"ל רשות המים, הממונה על התקציבים במשרד האוצר, ראש הרשות לפיתוח כלכלי במגזרי

המיעוטים במשרד ראש הממשלה, מנכ"ל משרד הפנים, מנכ"ל משרד השיכון או נציגיהם, לצורך יצירת מעטפת ארגונית ומימונית להקמת המט"ש.

ג. משרד האוצר יעביר 22 מלש"ח לרשות המים לטובת שיפור תשתיות המים בעיר טייבה. התקציב האמור ישמש לצורך הקמת קווי אספקה וחלוקת מים בעיר טייבה ותכנונם, וכן לצורך השקעה במערכות מדידה בתשתיות המים, זאת לצורך שיפור אמינות האספקה והורדת פחת המים בעיר טייבה. ביצוע הפרויקטים כאמור יעשה על ידי גוף שיוסמך על ידי הממונה על התאגידים ברשות המים לעניין זה.

תחום	2014		2015		2016		2017		סה"כ	
	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי
מימון חלקה של טייבה בהקמת מט"ש דרום שרון מזרחי	-	10	-	5	-	5	-	5	-	25
פרויקטים נוספים בתחום הביוב	10	-	10	-	10	-	-	-	30	-
פיתוח משק המים של טייבה	-	4	-	9	-	-	9	-	-	22
סה"כ	10	14	10	14	10	5	9	5	77	

משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

2. תשתיות תחבורה

להורות למשרד התחבורה והבטיחות בדרכים לבצע פרויקטים ותחבורתיים בתחום העיר טייבה בהיקף של 25 מלש"ח. משרד האוצר יעביר 10 מלש"ח למשרד התחבורה לטובת פתרון ניקוז לכביש וואדי.

תחום	2014		2015		2016		2017		סה"כ	
	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי
פרויקטים תחבורתיים עירוניים	10	-	10	-	5	-	-	-	25	-
פתרון ניקוז עבור כביש וואדי	-	-	-	3	-	4	-	3	10	
סה"כ	10	-	10	3	5	4	-	3	35	

משרד הבינוי והשיכון

3. קידום תכניות מפורטות על קרקע פרטית

להורות למשרד הבינוי והשיכון בתאום עם הרשות לפיתוח כלכלי של המגזר הערבי, הדרוזי והצ'רקסי במשרד ראש הממשלה (להלן – הרשות לפיתוח כלכלי) ועיריית טייבה לקדם ולהשלים תוכניות מפורטות בקרקע פרטית, לרבות איחוד וחלוקה, במטרה לתת מענה למצוקת הדיור לתושבי העיר. היקף ההשקעה יעמוד על ארבע מלש"ח: שני מלש"ח יתוקצבו במסגרת החלטת ממשלה מס' 4432 ושני מלש"ח נוספים יוקצו בידי משרד האוצר למשרד הבינוי והשיכון, במסגרת החלטה זו.

תחום	2014		2015		2016		2017		סה"כ	
	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי
קידום תכניות מפורטות על קרקעות פרטיות	2	-	-	2	-	-	-	-	-	4

משרד הכלכלה

4. פיתוח אזורי תעשייה ותעסוקה

להורות למשרד הכלכלה לפעול בתחומים הבאים שלהלן לפיתוח אזור תעשייה ועידוד התעסוקה בטייבה:

א. השקעה בשדרוג התשתיות באזור התעשייה והמלאכה הקיים, בהתאם לקריטריונים המקצועיים של המשרד, בהשקעה כוללת של 10 מלש"ח נוספים על התקציב המושקע במסגרת החלטת ממשלה 4193. משרד האוצר יעביר 10 מלש"ח למשרד הכלכלה לפיתוח אזור התעשייה. בנוסף יוקצה תקציב בסך 1.5 מלש"ח לשלוש שנים (0.25 מלש"ח מיתרות תקציב החלטה 1539 בסעיף זה וכן 0.25 מלש"ח ממקורות משרד הכלכלה בכל שנה), לטובת הקמת מינהלת לאזור התעשייה בעיר טייבה.

ב. לפעול לשדרוג התשתיות הפיזיות לשלוחה להכוון תעסוקתי בטייבה והרחבת כוח האדם המקצועי אשר יספק מענה הולם לתושבי טייבה בהשקעה של עד 1 מלש"ח, לכל אחת מהשנים 2014-2016. השלוחה תפעל במודל הפעלה הזזה למודל ההפעלה של מרכזי ההכוון שהוקמו לפי החלטות ממשלה מס' 1539 מיום 21.3.2010 ו- 4193 מיום 29.01.2012 ובכפוף להוראות כל דין. 1.31 מלש"ח יתוקצבו בידי משרד הכלכלה באמצעות הסטת עד חצי מלש"ח מדי שנה (בשנים 2014-2016) מתקציב התכנית למימון הסעות מתוקף סעיף 1.1 בהחלטה מס' 4193 מיום 29 בינואר 2012, ו- 1.31 מלש"ח נוספים יועברו בידי משרד האוצר למשרד הכלכלה (עד חצי מלש"ח מדי שנה).

משרד הכלכלה יבחן אפשרות התקשרות, לצורך שדרוג והפעלת שלוחת ההכוון התעסוקתי, עם "ג'וינט ישראל" או תאגיד בשליטתו בהתאם להוראות תקנות חובת מכרזים.

ג. עידוד יזמות ונגישות לאשראי באמצעות הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים בהשקעה של שני מלש"ח. אחד מלש"ח יתוקצבו בידי משרד הכלכלה ואחד מלש"ח יועברו למשרד הכלכלה בידי משרד האוצר. פעילות הסוכנות במסגרת החלטה זו תתקצב באמצעות הרשאה להתחייב ותבוצע בפריסה על פני השנים 2014-2017.

תחום	2014		2015		2016		2017		סה"כ	
	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי
שדרוג אזור תעשייה ומלאכה	5	-	5	-	-	-	-	-	10	-
הקמת מינהלת לאזור התעשייה	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	-	-	0.75	0.75
שדרוג שלוחה להכוון תעסוקתי	0.31	0.31	0.5	0.5	0.5	0.5	-	-	1.31	1.31
עידוד יזמות ונגישות לאשראי	1	-	1	-	-	-	-	-	1	1
סה"כ	1.56	5.56	0.75	6.75	0.75	0.75	-	-	16.12	-

המשרד להגנת הסביבה

5. טיפול בפסולת

להורות למשרד להגנת הסביבה לגבש תכנית לטיפול כוללת בפסולת ובכלל זה ניקוי מצבורי פסולת, קידום תשתיות אצירה ומיחזור, הסברה ואכיפה, בהתאם לקריטריונים המקצועיים של המשרד בשיתוף עם עיריית טייבה וצרכיה הנדרשים. המשרד יעביר את התכנית ואת היקף ההשקעה המשווער למשרד ראש הממשלה, בפריסה לשנים 2014-2017 בתוך 120 יום מאישור ההחלטה.

משרד הפנים

6. העצמת העיר טייבה

א. להורות למשרד הפנים להקים צוות בשיתוף הרשות לפיתוח כלכלי ועיריית טייבה אשר יגבש בתוך שישה חודשים תכנית פיתוח אסטרטגית לעיר. התכנית תתמקד במציאת עוגנים כלכליים לחיזוק ולפיתוח העיר, בהמשך להחלטת ממשלה זו. הצוות יהיה רשאי לזמן כל גורם אשר יראה לנכון לקידום נושא זה. משרד הפנים יקצה לתכנית זו סכום של 0.5 מלש"ח.

ב. להורות למינהל התכנון במשרד הפנים לפעול לקידום תכניות לתכנון אזורי מסחר בעיר טייבה. משרד האוצר יעביר למשרד הפנים לצורך כך שני מלש"ח.

ג. להורות למשרד האוצר להעביר תקציב של 7 מלש"ח למשרד הפנים אשר יועבר כתקציב פיתוח ייעודי לעיריית טייבה, לטובת שדרוג אצטדיון הכדורגל בעיר ולהקמת מגרש אימונים.

תחום	2014		2015		2016		2017		סה"כ	
	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי
גיבוש תכנית אסטרטגית	0.5	-	-	-	-	-	-	-	0.5	-
סיוע בקידום תכנון אזורי מסחר	-	1	-	1	-	-	-	-	-	2
שדרוג אצטדיון הכדורגל והקמת מגרש אימונים	-	-	-	7	-	-	-	-	-	7
סה"כ	0.5	1	-	8	-	-	-	-	9.5	-

7. השלמת בניית בית האבות בטייבה

להורות למשרדים הבאים להעביר סיוע תקציבי למשרד הבריאות בהשלמת בית אבות הנמצא בבנייה בעיר טייבה בשיתוף משרד הבינוי והשיכון בגובה של 5 מלש"ח. משרד האוצר יעביר שלושה מלש"ח, משרד ראש הממשלה יעביר אחד מלש"ח והמשרד לאזרחים ותיקים יעביר אחד מלש"ח.

ממשלת ישראל רושמת בפניה את הודעת גיוינט ישראל בדבר הקצאת חמישה מלש"ח מתקציבו להשלמת בניית בית האבות.

8. משרד המדע הטכנולוגיה והחלל

להורות למשרד המדע, הטכנולוגיה והחלל (להלן – משרד המדע) לבצע את הפרויקטים

הבאים בהשקעה של אחד מלש"ח בין השנים 2015-2017. 0.5 מלש"ח יתקצב מתקציבו של משרד המדע, ו- 0.5 מלש"ח נוספים יועברו ממשרד האוצר למשרד המדע לטובת התכנית. משרד המדע יפעיל חוגים בשעות אחר הצהריים בתחומי המדע והטכנולוגיה לבני נוער בכיתות ז'-י"ב בתחומי המתמטיקה, החלל, רובוטיקה ופיזיקה ויפעל לשדרג את התשתית הקיימת במרכז החלל בטייבה.

תחום	2014		2015		2016		2017		סה"כ	
	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי
חוגים בתחום המדע לכיתות ז'-י"ב	-	-	-	-	0.17	0.17	-	0.16	0.17	0.33
שדרוג תשתית פיזית במרכז החלל	-	-	0.17	0.17	-	-	0.16	-	0.33	0.17
סה"כ	-	-	0.17	0.17	0.17	0.17	0.16	0.16	1	

9. בקרה תקציבית ארוכת טווח על פעילות העירייה ועל יישום תכנית הפיתוח:

נוכח נסיון העבר ובמטרה למנוע הידרדרות כלכלית-תפקודית חוזרת של הרשות, לקדם לרשות תכנית בקרה תקציבית ארוכת טווח במסגרתה יקודמו הנושאים הבאים:

א. משרדי הפנים והאוצר יפעלו מול הרשות במסגרת תכנית הבראה רב תחומית במטרה להביא את העירייה להבראה תקציבית וניהולית בת-קיימא, שתהיה חלק מתכניתה הכוללת לפיתוח ולהעצמה. תכנית ההבראה הרב תחומית תפעל במספר מישורים:

1) המישור התקציבי – משרדי הפנים והאוצר (להלן: המשרדים) יפעלו מול העירייה לבנית תכנית הבראה רב תחומית עם תכנית בקרה תקציבית ארוכת טווח על פעילות הרשות שתאפשר על ידי המשרדים.

2) המישור הארגוני והניהולי – משרדי הפנים והאוצר יפעלו מול הרשות לביצוע אבחון ארגוני ולהכנת תכנית ארגונית וניהולית, שתאפשר על ידי המשרדים. הכנת התכנית תלווה בידי צוות מקצועי שייקבע ויאשר על ידי משרדי הפנים והאוצר ויידרש לגבש תכנית ארגונית וניהולית, לגבש נהלי עבודה. הצוות, יגיש דיווחים על הכנת התכנית, ודיווח אחר ביצוע ויישום נהלי העבודה ברשות המקומית.

ב. שר הפנים בכפוף להוראות על פי דין, ימנה חשב מלווה שילווה את עיריית טייבה על מנת להבטיח בקרה תקציבית של הרשות לאורך תכנית ההבראה ותכנית ההעצמה והפיתוח של העיריה.

ג. קליטת עובדים ואיוש משרות בעירייה יעשו בהתאם להוראות כל דין ולהוראות נוספות שיקבעו לעניין זה בתכנית ההבראה הרב תחומית, על מנת להביא לאיוש המשרות באופן שיבטיח את התנהלותה הניהולית והארגונית של העירייה ותוך שמירה על כללי המינהל התקין.

ד. דיווח ובקרה שוטפים בתקופת הוועדה הממונה :

- 1) החשב המלווה יעביר למשרדי הפנים והאוצר דו"ח חודשי המתייחס למצבה הכספי של העירייה, לגירעון השוטף, לשיעורי הגבייה, לגירעון בתב"רים, דו"ח כח אדם, עמידה ביעדי תכניות ההבראה ולצפי העמידה של העירייה במסגרת התקציב המאושר וביעדי תכנית ההבראה לרבות התנהלות הרשות ובנושאים נוספים שיראה לנכון.
- 2) רואה החשבון שימונה על ידי משרד הפנים לבקר יבדוק את הדו"חות הכספיים של העירייה אחת לשנה ויידרש להגיש דו"ח על התנהלות הרשות, בהתאם להנחיות משרד הפנים, אחת לחצי שנה.
- 3) אחת לרבעון תתקיים ישיבה של צוות בראשות מנהל המינהל לשלטון מקומי שיכלול את נציגי משרד הפנים ומשרד האוצר (להלן – צוות המעקב). הצוות יבחן את עמידת הרשות ביעדי תכנית ההבראה, אופן התנהלות הרשות ולצפי העמידה של הרשות במסגרת התקציב המאושר. אחת לרבעון יגיש צוות המעקב לוועדת ההיגוי, לפי סעיף 10 להלן, דיווח על קיום מערכי הבקרה והפיקוח וכן דיווח על יישומה של תכנית ההבראה בעירייה, התנהלות הרשות וכן הצעדים הנדרשים, ככל שיידרשו, על מנת להבטיח קיום מערכי בקרה ופיקוח כאמור, לרבות עצירת פרויקטים הנכללים בתכנית הפיתוח לפי החלטה זו או קביעת תנאים נוספים לביצועם.

10. ניהול התכנית:

- 1) להקים ועדת היגוי בראשות מנכ"ל משרד הפנים וראש הרשות לפיתוח כלכלי במגזרי המיעוטים במשרד ראש הממשלה או נציגיהם ובהשתתפות נציג הממונה על התקציבים במשרד האוצר, נציג משרד הבינוי והשיכון, התחבורה והבטיחות בדרכים, הכלכלה, המדע, הטכנולוגיה והחלל, המשרד לאזרחים ותיקים, הגנת הסביבה, מנהל רשות המים או נציג מטעמו ויו"ר הוועדה הממונה בעיר טייבה.
- 2) ועדת ההיגוי תהיה אמונה על ליווי שוטף של התכנית, מעקב אחר ביצועה והסרת חסמים וכן על אישור תקציב הפעילות השנתי הנגזר מתכנית העבודה. הוועדה תתכנס לפחות אחת לשנה וכן בכל עת שיעשה שינוי בתכניות אלו במהלך תקופת התכנית.
- 3) ועדת ההיגוי תהיה מוסמכת לבצע הסטות ושינויים נדרשים בתוך מסגרת התקציב בכפוף לאישור כל אחד ממשרדי ראש הממשלה, האוצר והפנים ובכפוף להוראות כל דין.
- 4) בפני תת ועדת ההיגוי הכוללת את נציגי משרד ראש הממשלה, משרד האוצר ומשרד הפנים יוצג הדיווח מטעם צוות המעקב על קיום מערכי הבקרה והפיקוח וכן יוצג דיווח על יישום תכנית ההבראה והתנהלות הרשות בהתאם לסעיף 9.ד.3. נציגים אלו בלבד יהיו מוסמכים להחליט על עצירת ביצועם של פרויקטים הנכללים בתכנית הפיתוח, או לקבוע תנאים נוספים לביצועם.

- (5) משרד האוצר יפתח תקנות תקציביות ייעודיות בספרי התקציבים של משרדי הממשלה השונים, ככל הניתן, לטובת המטרות הקבועות בתכנית זו.
- (6) פריסת תקציב ההוצאה לפי שנים בהחלטה זו תבוצע לפי האמור בהחלטה. משרד ממשלתי ראשי, בפרויקטי פיתוח המחייבים זאת, להתחייב על סכום העולה על התקציב השנתי המתקצב לו בקשר לתכנית על פי החלטה זו, וזאת בהסכמת אגף התקציבים במשרד האוצר ובתיאום עם הרשות לפיתוח כלכלי ובכפוף לכל דין.
- (7) תקציב התכנית אינו מהווה חלופה לכל תקציב אחר שהוקצה על ידי משרדי הממשלה לטובת אוכלוסיית המיעוטים בכלל, ואוכלוסיית העיר טייבה בפרט.
- (8) הרשות לפיתוח כלכלי למיעוטים במשרד ראש הממשלה תהיה אחראית על המעקב והבקרה ביישום החלטה זו.

דברי הסבר

רקע כללי

מזה שנים רבות מצויה העיר טייבה בקשיים כלכליים, חברתיים ותפקודיים ומהווה מוקד פשיעה מרכזי במדינת ישראל.

העיר סובלת מבעיית מנהיגות מוניציפאלית מתמשכת. בעיר פועלים יו"ר ו-ועדה ממונה בפעם השנייה. עיריית טייבה נקלעה למצב של חדלון פירעון פעמיים בעשור האחרון ונוהלה החל מאוקטובר 2007 ע"י נאמן מטעם בית המשפט ובידי ועדה ממונה, מצב שאין לו אח ורע במדינת ישראל. במסגרת הקפאת ההליכים הוגשו תביעות לבית המשפט בכמיליארדי ₪. תכנית הבראה רב תחומית עתידה לפעול בעיר על מנת שטייבה תגיע לייצוב פיננסי ותקציבי. בנסיבות אלו גורמי המקצוע במשרד הפנים סבורים שלא ניתן לשקם את העיר בלא התערבות ממשלתית מערכתית.

במקביל, הפשיעה והאלימות בעיר גאו. מספר מעשי הרצח, איומי רצח והריגה וניסיון לרצח בעיר ב- 2011 מגיע לפי 4.7 לערך לכל 10,000 תושבים לעומת הממוצע הארצי, שיעור אירועי הירי עומד על 3.5 מקרים ל- 10,000 איש לעומת הממוצע הארצי העומד על 0.5 (פי 7 מהממוצע הארצי). בעוד בארבעת השנים האחרונות ירד מספר עבירות האלימות החמורה ל- 10,000 בכלל מדינת ישראל בשיעור של 9%, מספר עבירות האלימות החמורה בטייבה עלה ב- 16% (פער של 25%). כל אלו, יצרו חוסר ביטחון אישי משמעותי בקרב תושבי העיר ופגעו באמון התושבים ביכולת מיגור האלימות של המדינה.

כתוצאה מהמשברים הכלכליים שעברה העירייה ב- 20 השנים האחרונות, לא הושקעו כספים בתשתיות, כגון: כבישים, מים, ביוב, תאורה וניקוז, דבר שגרם להיווצרות פערים גדולים בין טייבה ליישובים סביבה, וייצר בעיות קיומיות לעיר, בעיות שאינן קיימות ביישובים אחרים במדינה.

הטופוגרפיה בתחום השיפוט של העיר ייחודית, מאחר והעיר שוכנת על מספר גבעות, דבר שיוצר בעיות ניקוז חמורות ומצריך תיאומים רבים בין סוגי תשתיות, שמייקרים את העלויות. בכל עונת גשמים, מוצפים בתים רבים וכבישים פנימיים ללא יכולת לתת מענה מצד העירייה. בהשוואה לערים גדולות אחרות במדינה, העיר טייבה היא בעלת האחוז הנמוך ביותר של בתים המחוברים למערכת הביוב. 30% בלבד מהבתים מחוברים למערכת הביוב, לעומת ממוצע ארצי של כ- 80% ופתרון השפכים שלהם הוא באמצעות בורות סופגים, דבר שגורם לבעיה תברואתית ולזיהום מי התהום. העיר טייבה שוכנת מעל לאקוויפר השפלה שהינו האקוויפר העיקרי של המדינה. כ- 70% מהכבישים הקיימים בשכונות העיר הינם מעפר וכורכר ויש צורך לסלול כבישי אספלט. כ- 70% מצנרת המים הקיימת הינה צנרת פלסטיק ואספקת המים במיוחד לאזורים הגבוהים בעייתית. כתוצאה מזה קיים פחת מים של כ- 45%. כמו כן, ישנו מחסור גדול במבני ציבור, כגון: כיתות לימוד, מתקני ספורט, מתנ"סים, אולמות תרבות.

בשל עתודות מועטות של קרקע למגורים בשטח השיפוט העירוני, עיכוב בתהליכי התכנון ומספר גבוה מאוד של בתים בבנייה בלתי חוקית, העיר סובלת מפערי פיתוח עצומים ואינה מממשת את פוטנציאל השיווק שבה.

כך, גודש הבעיות בעיר אינו מאפשר לעיר להשתקם בכוחות עצמה. כל הנסיונות שנעשו עד היום בדרכים ובכלים המוכרים, המשמשים לסיוע לרשויות במשבר, לא פתרו את הבעיה שהפכה בינתיים מסוגיה מקומית לסוגיה לאומית.

לאור המצב האמור, החליטה אפוא הממשלה, במסגרת החלטה זו, להכריז על טייבה כישוב בעל עדיפות לאומית ולהפעיל בעיר תוכנית ממשלתית כוללת המתמקדת בתחומים הבאים:

1. תשתיות

התוכנית מהווה מענה למחסור הגדול של תשתיות שונות בעיר ולסגירת פערים. היא כוללת הקמה ושדרוג של מערכות ביוב בעיר ומתן פיתרון קצה לביוב וסלילת כבישים; תקדם יצירת עתודות למאות יחידות מגורים בבנייה רוויה ע"י קידום תכנון על קרקע פרטית ותתן מענה לפיתוח תשתיות המים בטייבה.

2. פיתוח כלכלי

פיתוח וקידום אזור התעשייה הדרומי אשר סובל ממחסור בתשתיות כגון כבישים, מים, ביוב ותאורה ובתכנון. פיתוח זה יאפשר לעירייה למשוך עסקים ויזמים לאזור ויביא למינוף כלכלי של העיר. בנוסף, יקודם סיוע לתכנון איזורי מסחר בטייבה על מנת להגדיל את פוטנציאל הכנסות המיסים מארנונה ולהביא את הרשות לעצמאות כלכלית. שלוחה להכוון תעסוקתי תיפתח בטייבה להעלאת שיעור התעסוקה בעיר ובמקביל, יקודם נושא היזמות, לטובת העלאת שיעור העסקים הקטנים והבינוניים בטייבה.

3. קהילה וסביבה

תכנון תכנית לטיפול ושיקום במצבורי פסולת המצויים ברחבי העיר אשר פוגעים בבריאות התושבים וברווחתם. בית האבות שנמצא בתהליכי בנייה מזה שנים, יושלם במסגרת התכנית ויהווה מקור תעסוקה מרכזי בעיר תוך הענקת שירותי סיעוד לתושבי העיר והסביבה הקרובה. תחום המדע, הטכנולוגיה והחלל יקודם במסגרת פעילות מרכז החלל בטייבה. בנוסף, ישודרג אצטדיון הכדורגל בעיר לרווחת התושבים.

תוכנית זו נותנת מענה הוליסטי לבעיות האופייניות לעיר, אשר פתרון צפוי לאפשר לטייבה להשתקם ולהתחיל לקיים עצמה תוך עצמאות כלכלית. כאמור בהצעת ההחלטה, תקופת ההכרזה על טייבה כאזור עדיפות לאומית היא עד לאמצע שנת 2017. תקופה זו נקבעה לאור העובדה שמדובר בתכנית רב שנתית ובכדי שהפרויקטים המדוברים בהחלטה, יוכלו לבוא לידי מימוש. בד בבד תבוצע בקרה תקציבית ממשלתית ארוכת טווח על פעילות העירייה ועל יישום תכנית הפיתוח וזאת נוכח נסיון העבר, ובמטרה למנוע הידרדרות כלכלית-תפקודית חוזרת של הרשות, ותיעול הסיוע לשם קידום הרשות וקיום תכליות תכנית זו.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

ההצעה הנה יישום של החלטת ממשלה מס' 957 להקמת צוות לגיבוש תכנית לפיתוח ולהעצמה של העיר טייבה, וכן צעד משלים להחלטת ממשלה 1539 בדבר תוכנית חומש לפיתוח יישובי המגזר הערבי, כמפורט בגוף ההחלטה. ההצעה משתלבת גם ביתר פעולות הממשלה לצמצום פערים ולהעצמת ישובים במגזר המיעוטים, המופעלת בשורת תוכניות שאושרו בשנים האחרונות במגזר הדרוזי והצירקסי, במגזר הבדואי בצפון ובדרום ובמגזר הערבי.

תקציב

כמפורט בגוף ההחלטה.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם

לא רלבנטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים - תומך

שר התחבורה והבטיחות בדרכים - תומך.

שר הבינוי והשיכון - תומך.

שר הכלכלה - תומך

השר להגנת הסביבה - תומך

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל - תומך

השר לאזרחים ותיקים - טרם התקבלה עמדה

שר האוצר - תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת 1539 מיום 21.3.2010.

החלטת הממשלה מס' 957 מיום 24.11.2013.

חלופות להצעת ההחלטה

לא רלבנטי.

ההיבט המשפטי ועמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעת משפטית מצורפת להצעת ההחלטה.

סיווגים

סיווג ראשי: 01ביצועי;

תחום פעולה עיקרי: 02חברה וכלכלה

מוגש על ידי ראש הממשלה
ועל ידי שר הפנים

כ"ח בשבט התשע"ד
29 בינואר 2014

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

תכנית לפיתוח והעצמה של העיר טייבה

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

1. בהתאם להחלטת ממשלה מספר 957, מיום 24.11.2013, בה החליטה הממשלה להכריז על טייבה כיישוב בעל עדיפות לאומית, ולגבש תכנית לפיתוח ולעצמה של העיר, מוגשת תכנית הפיתוח לאישור הממשלה.
2. התכנית הנה לשנים 2014-2017, והיא כוללת העצמת חוסנה הכלכלי והחברתי של העיר טייבה תוך שימוש בכלים שונים לחיזוק עצמאותה הכלכלית של העירייה וההון האנושי שבה, ויצירת תשתית תכנונית לפיתוח העיר והתמודדות עם תופעות הבנייה הבלתי חוקיות. עקרונות אלו יישומו, באמצעות שיפור תשתיות פיזיות, תכנוניות ומבני ציבור בעיר, גיבוש תכנית פיתוח אסטרטגית לעיר שתתמקד במציאת עוגנים כלכליים לחיזוק ולפיתוח העיר, סיוע בקידום תכניות לתכנון אזורי מסחר בעיר טייבה ועוד, כמפורט בהחלטה. בד בבד נקבע מנגנון מתאים לבקרה תקציבית ממשלתית ארוכת טווח על פעילות העירייה ועל יישום תכנית הפיתוח וזאת נוכח ניסיון העבר, ובמטרה למנוע הידרדרות כלכלית-תפקודית חוזרת של הרשות, ותיעול הסיוע הממשלתי לשם קידום הישוב וקיום תכליות תכנית זו.
3. סעיף 152 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט - 2009 (להלן – "החוק") קובע כי הממשלה רשאית להחליט על מתן הטבות לאזור עדיפות לאומית ולעניין זה, וככל שהדבר נוגע לעניין ובאופן ההולם את נסיבותיו, תשקול הממשלה, בין השאר, את שיעור ההכנסות מתוך פוטנציאל ההכנסות של האזור או היישוב. הסעיף מוסיף וקובע כי הטבות יכול שיינתנו בתחומי הפעילות השונים של הממשלה, וכי הממשלה מוסמכת להחליט בדבר סוג ההטבות שיינתנו לאותו אזור, הדרכים או האמצעים למתן ההטבות, התקופה שבה יינתנו ההטבות ואמות המידה לנתינתן, והכל באופן ההולם את נסיבות העניין, וכן כי הממשלה רשאית להחליט כי החלטות כאמור יתקבלו בידי שר משרי הממשלה בשטח הפעולה של משרדו. כמו כן הסעיף קובע כי התחומים שבהם יינתנו הטבות לאזורי עדיפות לאומית לפי סעיף זה וכן סוגי ההטבות, הדרכים, האמצעים ואמות המידה לנתינתן והתקופות שבהן יינתנו, יכול שיהיו שונים לגבי אזורי עדיפות לאומית שונים.

4. התוכנית המוצעת מיועדת לתת מענה רב תחומי לקשיים הניצבים בפני עיריית טייבה, כאשר העקרונות המנחים של התוכנית והכלים לביצועה, נקבעו בהלימה לצרכי העיר ולנסיבות העניין, כמתחייב מהוראות החוק.

5. כאמור לעיל, בהתאם לסעיף 152 לחוק אין מניעה לקביעתה של תכנית נפרדת ומותאמת כאמור במסגרת החלטת עדיפות לאומית נפרדת כפי שמוצע במקרה דנן.

6. יצוין כי בהתאם לסעיף 152 לחוק, על הממשלה לשקול עוד, ככל שהדבר נוגע לעניין, ובאופן ההולם את נסיבותיו, את שיעור ההכנסות מתוך פוטנציאל ההכנסות של האזור או הישוב. בענייננו, ולנוכח הנתונים שביסוד הצעת ההחלטה נראה כי לא מתקיימות הנסיבות שבגינן יש להביא בחשבון פרמטרים אלו.

7. סעיף 153 לחוק קובע הוראות ומגבלות לעניין ביטול החלטה בדבר אזורי עדיפות לאומית או הפחתת הטבות לפיה, אולם, נראה, כי מגבלות וסייגים אלו אינם חלים מקום בו החלטה נקצבה לכתחילה לפרק זמן מוגדר, באופן שיש בו משום קביעה מראש של מועד סיום ההכרזה וההטבות. במצב דברים זה ההחלטה תבוא לכלל סיום במועד שנקבע לכתחילה בהחלטת הממשלה.

8. מימושם של כלי הסיוע על ידי משרדי הממשלה השונים יעשה בכפוף להוראות כל דין החל על העניין, ובכלל זה בהקשרים הרלוונטיים, דיני התכנון והבניה ודיני המכרזים.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:
בשים לב לאמור לעיל, ההצעה אינה מעוררת קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:
טיוטת הצעת ההחלטה הופצה להתייחסות הלשכות המשפטיות של המשרדים הרלוונטיים ביום 13.1.14.
מן הלשכות המשפטיות של משרד הבנוי והשיכון, ומשרד המדע הטכנולוגיה והחלל, נמסר כי אין הערות בהיבטים המשפטיים.
מן הלשכות המשפטיות של משרד התשתיות הלאומיות האנרגיה והמים, משרד הכלכלה, משרד התרבות והספורט, ומשרד לאזרחים ותיקים לא הועברו עד למועד זה הערות המתייחסות להיבטים המשפטיים.
מן הלשכות המשפטיות של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, ומשרד להגנת הסביבה לא התקבלו תגובות עד למועד זה.
משרד האוצר מסר כי "מבלי לגרוע מעמדת הגורמים המקצועיים, אין מניעה משפטית".

עמדת היועצים המשפטיים של המשרדים שהשרים העומדים בראשם מגישים את ההצעה:
מאשר, בתיאום עם הייעוץ המשפטי של משרד ראש הממשלה, כי אין מניעה משפטית לאישור
הצעת ההחלטה.

חתימה

סגן בכיר ליועץ המשפטי
תפקיד

נתן בביוף, עו"ד
שם

כת' בשבט התשע"ד (29.1.2014)

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 957 של הממשלה מיום 24.11.2013.

הקמת צוות לגיבוש תכנית לפיתוח ולהעצמה של העיר טייבה

957.

מ ח ל י ט י ס, בהמשך להחלטת הממשלה מסי 1539 מיום 21.3.2010 (להלן – החלטה 1539) בנושא תוכנית חומש לפיתוח כלכלי של יישובים במגזר המיעוטים, ולאור מצבה המיוחד של העיר טייבה, כמפורט בגוף החלטה זו, להכריז על טייבה כיישוב בעל עדיפות לאומית, ולגבש תוכנית לפיתוח ולהעצמה שלה, כדלקמן:

1. להקים צוות בראשות מנכ"ל משרד הפנים וראש הרשות לפיתוח כלכלי של מגזר המיעוטים במשרד ראש הממשלה ובשיתוף משרד האוצר (להלן: "הצוות") אשר יגבש, בתוך ששה שבועות, תוכנית לפיתוח ולהעצמה של העיר טייבה ("תוכנית הפיתוח"). שר הפנים וראש הממשלה יביאו את תוכנית הפיתוח, עם השלמתה, לאישור הממשלה.

במסגרת פעילות זו, מינהל השלטון המקומי במשרד הפנים, בשיתוף אגף התקציבים במשרד האוצר, ייגבשו תוכנית ייחודית לבקרה תקציבית ארוכת טווח על פעילות הרשות ועל יישום תוכנית הפיתוח, וזאת נוכח נסיון העבר ובמטרה למנוע הידרדרות כלכלית-תפקודית חוזרת של הרשות.

2. להנחות את מנכ"לי משרדי הממשלה הבאים: הכלכלה; הבינוי והשיכון; התחבורה והבטיחות בדרכים; התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים; הגנת הסביבה; החינוך; הרווחה והשירותים החברתיים; הבריאות; המשרד לביטחון הפנים; המשרד לאזרחים ותיקים ומשרד התרבות והספורט, להעביר לצוות, בתוך 21 יום, תוכניות עבודה ותקצוב, וכן נתונים מתאימים, לצורך גיבוש תוכנית הפיתוח, וכן לסייע לצוות בכל עניין הנדרש לצורך גיבוש תוכנית הפיתוח. בנוסף, יהיה הצוות רשאי לפנות לגורמים אחרים,

ממשלתיים, ציבוריים ופרטיים, כפי שימצא לנכון ובכפוף לכל דין.

3. משרד הפנים יעמיד סך של 500 אלש"ח, מתקציבו, לצורך התקשרות עם יועצים, ככל שתידרש התקשרות מעין זו לצורך גיבוש תוכנית הפיתוח.

עדיפות לאומית

החלטה זו מוגשת מכוח פרק כ"ו: אזורי עדיפות לאומית, לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 (להלן: "החוק") וזאת מהטעמים הקבועים בסעיף 151(ב)(5) לחוק, בדבר הצורך בצמצום פערים בין האזור או היישוב לבין אזורים או יישובים אחרים או בין קבוצות אוכלוסיה תושבות האזור או היישוב לבין קבוצות אוכלוסיה אחרות, כמפורט להלן.

בהחלטת הממשלה מס' 1539 אושרה תכנית רב שנתית לשנים 2010-2014 לפיתוח כלכלי ביישובי מיעוטים, אשר התבססה על הצורך בצמצום פערים בין יישובי מגזר המיעוטים לבין כלל היישובים במדינת ישראל, פערים המתבטאים במכלול היבטים ובכללם היעדר תשתיות מפותחות של אזורי תעשייה ותעסוקה, מיעוט תשתיות תירותיות, תשתיות תחבורה ירודות, היעדר תחבורה ציבורית בתוך היישובים ואליהם, שיעורי אבטלה גבוהים ושיעורים נמוכים של השתתפות בכוח עבודה, ובפרט בקרב נשים, היעדר תכנון ראוי או אי מימוש, והיצע מוגבל של קרקעות לבניה, הכל כמפורט בהחלטה האמורה.

בחירת היישובים שנכללו בתוכנית לפי החלטה 1539, נעשתה על פי הוראות החוק ולאור שילוב של תבחינים, אשר המרכזיים בהם היו, ברמת הרשות: גודל היישוב ומצבה הכלכלי-תפקודי והנהגתי של הרשות המקומית ("הנהגה נבחרת והיעדר הסדר נושים" כהגדרת ההחלטה); וברמת כלל התוכנית: תמהיל יישובים מאוזן ("ייצוג הולם לקבוצות דתיות ועדות במגזר המיעוטים") והיקף יישובים מוגבל.

החלטה מס' 1539 מיושמת ב-12 היישובים הגדולים ביותר במגזר המיעוטים נכון למועד ההחלטה (בפועל ב-13 רשויות מקומיות, כאשר דליית אל כרמל ועספיא הובאו בחשבון כמקבץ אחד לעניין ההחלטה), מתוך הבנה שיש להתמקד בראש ובראשונה ביישובים הגדולים על מנת להשיג את מירב ההשפעה וכדי לחולל שינוי מהותי במצבה של האוכלוסייה. עם זאת, לאור תנאי הסף שנקבעו בהחלטה מס' 1539, בדבר קיומה של הנהגה נבחרת לרשות המקומית והיעדר הסדר נושים, 3 מתוך

15 הרשויות המקומיות הגדולות במגזר המיעוטים במועד קבלת ההחלטה לא נכללו בתוכנית מטעם זה בלבד - טייבה שנוהלה באותו מועד על ידי ועדה ממונה והיתה בהסדר נושים, וכן באקה ג'ת וכפר כנא שנוהלו על ידי ועדה ממונה.

כעת מוצע, בהמשך להחלטה מס' 1539 וכשלב הבא ביישום מדיניות הממשלה לפיתוח יישובי המיעוטים, להכריז על העיר טייבה, שהיא הגדולה, בפער ניכר, מבין שלושת היישובים שלא נכללו בהחלטה 1539, אשר סיימה לאחרונה הליך ממושך של הקפאת הליכים, ושכלול בעיותיה הוא המורכב ביותר מבין הרשויות המקומיות הגדולות במגזר המיעוטים שלא נכללו בתוכנית הפיתוח, כיישוב בעל עדיפות לאומית ולהכין עבורה תכנית פיתוח המותאמת לצרכיה הייחודיים.

מעבר לשיקולים ולנתונים התומכים ששימשו בסיס להחלטה מס' 1539, ושרלוונטיים במלואם גם ביחס לטייבה, על אף חריגותיה בהיבט ההנהגה הנבחרת, ומעבר להיותה הרשות הראשונה, מבחינת גודלה, בנסיבות של הרחבת התוכנית מעבר ליישובים שנקבעו במקור בהחלטה מס' 1539, העיר טייבה סובלת מזה שנים רבות משילוב ייחודי וקשה של בעיות במגוון תחומים. בהן, בין השאר, בעיות ייחודיות בתחום התפקוד המוניציפאלי והניהול הכספי של הרשות, בתחום הבטחון האישי, בתחום התשתיות ובתחומים חברתיים-כלכליים וחינוכיים. נסיונות שנעשו על ידי המדינה לפתור את בעיותיה של העיר בכלים מקומיים ורגילים, קרי פיזור הרשות ומינוי ועדה ממונה לעיר, כשלו, והעיר אף היתה לעיר היחידה בישראל שנקלעה פעמיים להליך של חדלות פרעון בפקוח בית משפט. לאחרונה, הנחה בית המשפט, על סיום הליך ממושך של הקפאת הליכים אשר תכליתו היתה לאפשר את ייצובה הכספי. שילוב הבעיות החריגות בעיר, כפי שיפורט להלן, הביא ליצירת מצב חריג ומיוחד, שאין דומה לו בערים אחרות בארץ, המשליך על יכולתה של העיר להשתקם ולתת לתושביה הזדמנות שווה לקיום ראוי, ומצדיק בהתאם התערבות ממשלתית, ברמה הלאומית, לשם העצמה ופיתוח של העיר.

כאמור לעיל, וכפי שיפורט גם להלן, בנקודת הזמן הנוכחית, עם סיום הקפאת ההליכים, נפתח חלון הזדמנויות לחולל שינוי מערכתי בעיר.

אי-יציבות שלטונית וקשיים כספיים יוצאי דופן

העיר טייבה סובלת מזה שנים רבות מבעיות יסוד בשלטון המוניציפאלי, אשר הינן, בהיבטים שונים, חריגות בקנה מידה ארצי.

ראשית, העיר טייבה היא הרשות המקומית היחידה בישראל שנקלעה,

מזכירות הממשלה

פעמיים בתוך כעשור, לחדלות פירעון שחייבה ביצוע הליך של הקפאת הליכים, מינוי כונס נכסים וגיבוש הסדרי חוב, בפיקוח בית משפט. בפעם הראשונה נקלעה הרשות למצב זה בשנת 2000; בפעם השניה נקלעה הרשות למצב זה בשנת 2007, אז הגיעו חובות העירייה, על פי הערכת הנאמן מטעם בית המשפט, לסך של כ- 920 מלש"ח.

הליך של הקפאת הליכים ביחס לרשות מקומית הינו הליך נדיר ביותר, הכפוף למבחנים מחמירים של בית המשפט. עד היום ננקט מהלך מעין זה ארבע פעמים בלבד, שתיים מתוכן, כאמור, ביחס לעיר טייבה, אשר בעניינה מצא בית המשפט כי אין מנוס מאישורו של הליך הקפאת הליכים לאחר שהרשות המקומית, שהיא זרוע שלטונית, הגיעה למצב של קריסת מערכות מלאה ו"התפוררות מוחלטת של תפקודה ופעילותה, וזאת לאחר שכל האמצעים ה"רגילים" של פיקוח, מניעה ואכיפה בידי גופי המדינה נכשלו כשלון חרוץ" (פרק 23231-06/11 עו"ד אבנר כהן נ' מדינת ישראל משרד הפנים, כונס נכסים רשמי תל אביב, השופטת ו' אלשיך, מיום 8.11.2012).

בנוסף על ייחודיות מצבה הכספי תפעולי של טייבה, מאז 2007 התחלפו בעיר מספר רב של ראשי רשות, מהם ראש רשות אחד שהודח ומספר ראשי ועדות ממונות.

תמונת המצב העולה מפרק זה היא כי העיר טייבה מאופיינת באי-יציבות ניהולית יוצאת דופן, לאורך שנים, וסובלת מקשיים בניהול התקציבי שאין להם אח ורע בשלטון המקומי, קשיים שהובילו את הרשות להליכי כינוס נכסים פעמיים בתוך עשור.

בנסיבות המתוארות יש חשיבות לתחילתה של התוכנית בנקודת הזמן הנוכחית, לאחר הנחיית בית המשפט בדבר סיום הקפאת ההליכים, ופתיחתו של חלון הזדמנות לתחילתה של התנהלות כספית תקינה.

בטחון אישי

העיר טייבה מזוהה כמוקד פשיעה בולט במדינת ישראל. שילוב של מקרי רצח רבים ורצופים לצד פעילויות פליליות אחרות, כגון: איומי רצח והריגה וניסיון לרצח, אירועי ירי, גניבות רכב ופשיעת עבירות רחוב, עבירות נגד אדם ונגד גוף מערערים את הסדר הציבורי בעיר.

על-פי נתוני המשטרה, בכל אחת מחמש השנים האחרונות (2007-2012) היו שיעורי עבירות האלימות החמורה ל-10,000 נפש בטייבה גבוהים משמעותית מהנתונים הארציים, כאשר בשנת השיא (2011) שיעור עבירות האלימות החמורה ל-10,000 נפש בטייבה עמד על 43.7 לעומת 22.9

מזכירות הממשלה

בממוצע הארצי. בשנת 2012 עמד שיעור זה בעיר טייבה על 28.4 לעומת 22.7 בכלל הארץ.

אלימות חמורה כוללת רצח, נסיון לרצח, הריגה, חבלה גופנית חמורה, תקיפת שוטר בנסיבות חמורות, תקיפת עובדי ציבור ותקיפה.

כמו כן, מנתוני המשטרה בעניין תחושת הביטחון האישית של תושבי העיר עולה תמונה קשה. בכלל זה, נתונים על הערכות הציבור בעיר ביחס לתחושת הביטחון האישית, לאמון במשטרה ולזמינות המשטרה.

זאת ועוד, על פי נתוני המשטרה היו בעיר בשנים 2011-2012, עשרות מקרים של שימוש באמל"ח, וכן עשרות מקרים של תפיסת אמל"ח, עשרות מקרי ירי ומקרי רצח רבים. בעיר פועלים ארגוני פשיעה המעורבים בפעילות פלילית עניפה, מגביית דמי חסות ועד מעשי רצח.

נתונים חברתיים-כלכליים, חינוך ותשתיות בהשוואה לערים אחרות

מאז קבלת החלטה 1539 חלו שינויים במאפייני חלק מהרשויות שנבחנו במסגרתה ואשר לא נכללו בה בסופו של יום. הרשות המקומית באקה-ג'ית (שלא נכללה בהחלטה מפאת קיומה של ועדה ממונה) פוצלה לשתי רשויות, באקה וג'ית. בית המשפט הנחה לסיים את הקפאת ההליכים בעיר טייבה. בנוסף, מספר התושבים בכל אחת מהרשויות השתנה אף הוא, כך שנכון לשנת 2012, 15 יישובי המיעוטים הגדולים ביותר בישראל הינם:

יישוב	מספר תושבים [אלפים] למ"ס 2012
נצרת	73.9
רהט	56.9
אום אל-פחם	49.5
טייבה	38.3
שפרעם	38.1
טמרה	29.5
סכנין	27.9
באקה אל-גרביה	26.8

מזכירות הממשלה

23.8	טירה
22.8	ערערה
21.1	עראבה
21.1	מג'אר
20.7	כפר קאסם
20.4	קלנסווה
20.1	כפר כנא

השוואת נתוני ארבע הרשויות הגדולות שלא נכללו בהחלטה 1539 (על פי נתוני הלמ"ס העדכניים ביותר הידועים כיום), קרי באקה-אל-גרביה, ערערה, כפר כנא וטייבה, מגלה שלא רק שטייבה היא הגדולה מביניהן בפער ניכר, אלא קיימים הבדלים משמעותיים נוספים בין יישובים אלו לבין העיר טייבה.

ראשית, כמפורט לעיל, המצב הניהולי והתקציבי בעיר טייבה קשה לעין ערוך מהמצב של באקה, ערערה וכפר כנא. אף אחת מרשויות אלו, למעט כמובן טייבה, לא נקלעה להליכי חדלות פרעון בפיקוח בית משפט, על משמעויותיהם מרחיקות הלכת. באף אחת מהן לא הוחלף מספר כה גבוה של ראשי רשות בפרק זמן כה קצר.

בנוסף, על-פי נתוני מינהל השלטון המקומי במשרד הפנים, בעוד שבטייבה הגרעון המצטבר כאחוז מסך ההכנסות בשנת 2012 - בטרם הושלם הסדר הנושים - עמד על מינוס 175%, השיעור המקביל בבאקה עמד על מינוס 20% בכפר כנא על מינוס 3% ובערערה על עודף של 17%; בדומה, הגרעון המצטבר לתושב עמד בטייבה על 4,771 ש"ח, לעומת 772 ש"ח בבאקה, 135 ש"ח בכפר כנא ועודף של 565 ש"ח בערערה. גם הגרעון השוטף כאחוז מסך ההכנסות ביישוב בשנת 2012 עמד בטייבה על 1%, לעומת 2% בכפר כנא ועודף של 1% בבאקה ו-12% בערערה. כאמור לעיל, נקודת הזמן הנוכחית, עם סיום הקפאת ההליכים וההתייצבות הכספית בטייבה, היא משמעותית ומייצרת הזדמנות לחולל שינוי במטרה למנוע הדרדרות חוזרת.

הבדלים נוספים קיימים במדדים חברתיים כלכליים שונים. כך, למשל, שיעור הזכאים לבגרות בטייבה עמד בשנת 2011 על 38.7% בלבד, לעומת 63% בערערה ו-50.6% בכפר כנא. הלמ"ס אינו מציג בשנת 2011 נתונים

מזכירות הממשלה

מקבילים ביחס לבאקה, אך הנתונים הזמינים האחרונים, המתארכים לשנת 2010 לרשות המאוחדת (אז) באקה-גית, עומדים על 57%. שיעור מקבלי גמלת הבטחת הכנסה בטייבה עמד בשנת 2011 על 12%, לעומת 3% בבאקה, 3% בערערה ו-17% בכפר כנא.

גם בתחום התשתיות ניכר פער משמעותי בין הרשויות הללו. שיעור פחת המים עמד בשנת 2011 בטייבה על 38.5% לעומת 26.7% בכפר כנא ו-19.2% בבאקה-גית (נתוני 2010, האחרונים שקיימים בלמ"ס) ו-16.8% בערערה. שיעור תאונות הדרכים לאלף איש עמד על 1.1 בטייבה, לעומת 1.3 בכפר כנא, 0.6 בבאקה ו-0.4 בערערה.

יצוין, כפי שהדברים הוצגו לעיל, כי לא בכל פרמטר פרטני מצבה של טייבה נחות ממצבן של הרשויות האחרות. כך, למשל, מדורגת ערערה באשכול חברתי-כלכלי 2, לעומת טייבה המדורגת באשכול חברתי כלכלי 3. בדומה, כפי שהוצג לעיל, כפר כנא נמצאת במקום נמוך יותר ביחס לטייבה בחלק מהפרמטרים, כך הוא באשר לשיעור תאונות הדרכים לאלף איש, שיעור מקבלי גמלת הבטחת הכנסה, ואף ביחס לחלק מהנתונים הכספיים. עם זאת, המכלול המצטבר של הנתונים, בתחום הניהול העירוני, הבטחון האישי והנתונים החברתיים-כלכליים, מצביעים על פער משמעותי לרעת העיר טייבה, שהיא גם הגדולה, ולפיכך המשמעותית יותר מנקודת מבט אסטרטגית, המצדיק אבחנה בין טייבה לבין יישובים אלו, ומתן קדימות לעיר טייבה. זאת כמובן מבלי לגרוע מן האפשרות שהממשלה תבחן בעתיד גיבושן של תכניות המשך נוספות לרשויות אחרות.

ניתוח איכותני

ניתוחם של הנתונים הסטטיסטיים והאחרים שהובאו לעיל, נותן תמונה טובה, אם כי חלקית בלבד באשר למצבם של יישובים שונים. כך, למשל, קיימות סטיות מדידה הנובעות מתושבים המתגוררים ביישוב אך אינם רשומים בו; יש מידע חסר על בניה בלתי חוקית (מעצם טיבה ככזו) וכיו"ב. בהתאם לכך, נהוג לבחון את מצבה של הרשות גם בבחינה איכותנית, כאשר לעתים העין רואה יותר מאשר המספרים. בהתאם לכך, יצוין, כי לאור מכלול הנתונים הנוגעים למצבה המוניציפאלי החרגי של העיר טייבה, סבורים גורמי המקצוע במינהל השלטון המקומי במשרד הפנים, שהינו הגוף המקצועי המתמחה בעניין, שלא ניתן לשקם את העיר בלא התערבות ממשלתית מערכתית. הרשות לפיתוח כלכלי של מגזר המיעוטים במשרד ראש הממשלה, תומכת אף היא בעמדה זו, וסבורה שיש לקדם תוכנית מערכתית לפיתוח ולהעצמת העיר טייבה, ולתעדפה על פני יישובי מיעוטים אחרים שאינם נכללים בהחלטה 1539.

לאור כל האמור לעיל, מחליטה הממשלה להכריז על טייבה כיישוב בעדיפות לאומית, וזאת לתקופה של 3.5 שנים ממועד קבלת החלטה זו. ההכרזה על טייבה כיישוב בעל עדיפות לאומית תהיה תקפה אך ורק ביחס להטבות ופעולות כפי שייקבעו בתוכנית הפיתוח שתגובש מכח החלטה זו.